

Utbildningsinspektion i Torpaskolan, grundskola skolår 1–6, Angelstad skola och Lidhultskolan, förskoleklass och grundskola skolår 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av rektorsområdet	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av resultaten.....	3
Bedömning av genomförandet.....	4
Bedömning av förutsättningarna	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt skolorna i Torpa, Angelstad och Lidhult den 13–15 februari 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats ([www.skolverket.se/ Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Ljungby kommun och skolorna, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I skolorna intervjuades rektorer, lärare, elevvårdspersonal och elever samt föräldrar med barn i olika skolår. Inspektörerna besökte också lektioner. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av rektorsområdet

Rektorsområdet	Antal barn/elever		
	Lidhultskolan	Angelstadskolan	Torpaskolan
Förskoleklass	16	10	0
Skolbarnsomsorg	43	42	19
Grundskola	82	78	50

Skolorna ligger i Ljungby kommuns västra delar mellan en och fyra mil från Centralorten. Torpaskolan har ca 50 elever och ligger i ett område som präglas av jord- och skogsbruk. Lidhultskolan ligger längst från Ljungby och har drygt 100 elever. Skolan i Lidhult är nyrenoverad. Angelstad ligger närmast Ljungby och präglas också av jord- och skogsbruk. Skolan har knappt 90 elever. Efter skolår 6 fortsätter eleverna från alla skolorna till Kungshögsskolan i Ljungby.

Ett fåtal av skolornas elever har invandrarbakgrund.

På Lidhultskolan och Angelstadsskolan finns förskoleklass.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid skolorna i Torpa, Angelstad och Lidhult och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att skolorna trots de relativt låga resultaten bedriver en verksamhet av god kvalitet. Det finns dock skillnader mellan skolorna såtillvida att den nya rektorn vid Angelstad ännu inte är förtrogen med verksamheten och att eleverna på skolan i Lidhult inte får undervisning i ämnena hem- och konsumentkunskap samt teknik. Elevdemokratin fungerar väl på alla skolorna även i undervisningen. Man bedriver ett förebyggande och behovsanpassat värdegrundsarbete på skolorna. Några skolor har schemalagd tid för värdegrundsfrågor medan kommunens fältkurator jobbar med olika grupper under ett visst tema, till exempel flickor i skolår 6. Rutinerna kring när och hur åtgärdsprogram skrivs fungerar bra och stöd ges i rimlig omfattning. Alla elever har individuella utvecklingsplaner av god kvalitet. Lärarna är duktiga på att individanpassa undervisningen. Samverkan mellan förskoleklass och skola fungerar bra, framför allt på skolan i Lidhult. Här är rektorn också mest förtrogen med verksamheten. Man bedriver också ett bra värdegrundsarbete på alla skolorna.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolornas likabehandlingsplaner är inte utformade och upprättade i enlighet med författningarna (Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever och 2 § förordningen om barns och elevers delaktighet i arbetet med en likabehandlingsplan).
- Eleverna har inte möjlighet att nå målen i skolår 5 i hem- och konsumentkunskap och teknik (2 kap. 6 § grundskoleförordningen, kursplanerna för teknik och hem- och konsumentkunskap).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolorna bör ha en systematisk uppföljning av kunskaperna i samtliga ämnen.
- Skolorna bör utforma elevens val så att ett allsidigt utbud av ämnen erbjuds i syfte att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen.
- Skolorna bör förbättra arbetsplanerna så att även de nationella målen omfattas.
- Skolorna bör utveckla sina kvalitetsredovisningar så att även de nationella målen omfattas.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen och de nationella kursplanerna.

Kunskaper

En hög andel elever vid skolorna når inte samtliga mål i de nationella ämnesproven för skolår 5. Detta stämmer väl överens med kommunens diagnoser som visar på ett stort stödbehov vid skolorna i Torpa, Angelstad och Lidhult.

Tabell 1. Resultat nationella ämnesproven 2005. Andel elever i procent som nått samtliga mål för skolår 5.

	Skolår 5		
	Lidhultskolan (totalt 15 elever)	Angelstadskolan (totalt 7 elever)	Torpaskolan (totalt 11 elever)
Svenska	60 %	57 %	55 %
Engelska	87 %	57 %	55 %
Matematik	60 %	57 %	82 %

Skolorna har inte gjort någon analys av skillnader mellan pojkar och flickor. Eleverna har viss kännedom om målen i olika ämnen. Inspektörerna vill påpeka att skolorna kan bli bättre på att konkretisera och förtydliga målen för eleverna.

Normer och värden

Eleverna säger i intervjuerna att de känner sig trygga på skolorna men att kränkningar kan förekomma. Lärarna agerar dock när kränkande handlingar förekommer och man pratar om det i klassen vid behov. Likabehandlingsplanen är känd av eleverna.

Den formella elevdemokratin med elevråd och klassråd fungerar bra på alla skolorna och eleverna upplever att de har möjlighet att påverka. Inspektörerna upplevde skolmiljön på raster och lektioner som lugn och trygg.

Sammanfattning

Resultaten på nationella prov i skolår 5 är inte tillfredsställande på skolorna och trenden är vikande. Skolorna kan bli bättre på att konkretisera och förtydliga målen för eleverna. Eleverna känner sig trygga på skolorna. Eleverna upplever också att de har inflytande över skolans verksamhet.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Skolan skall enligt läroplanen sträva efter att eleverna tar ett personligt ansvar för sina studier och att de i takt med stigande ålder och mognad successivt utövar ett större inflytande. Lärarna ska också se till att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Det finns föräldraråd på alla skolorna och det formella elevinflytandet med klassråd och elevråd fungerar bra på alla skolorna. Eleverna säger dock i intervjuerna att de främst diskuterar saker av praktisk natur medan till exempel värdegrundsfrågor förekommer mer sällan. Eleverna säger också att det finns möjlighet att påverka undervisningen om än i begränsad omfattning. Inspektörerna bedömer dock att eleverna har inflytande över undervisningens arbetsformer, arbetssätt och innehåll.

Likabehandlingsplan finns på samtliga skolor. De är dock inte utförda i enlighet med författningen. Eleverna har inte varit delaktiga, planerna är inte daterade, samt åtgärder som ska inledas eller fortgå under året är inte beskrivna. Inspektörerna bedömer att skolorna måste utforma sina likabehandlingsplaner i enlighet med författningen.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Inspektörerna fick under besöken se exempel på undervisning som var anpassad till elevgruppen och ämnet, relevant och utformad så att den ger eleverna en lust att lära. Eleverna kan också under intervjuerna berätta om goda exempel på undervisning. Eleverna på alla skolorna nämner också lärarna som något av det bästa med skolorna.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Alla elever förutom i förskoleklasserna har individuella utvecklingsplaner. De exempel inspektörerna sett visar dock att planerna, främst i Angelstad, kan utvecklas när det gäller ansvarsfördelning och uppföljning.

Ljungby kommun har ett omfattande system med tester och diagnoser för att upptäcka elever i behov av stöd. Detta ligger sedan till grund för fördelningen av stödresurser i kommunen. Det finns ett stort stödbehov på skolorna. På Torpaskolan är till exempel enligt kommunens diagnoser 50 procent av eleverna i behov av särskilt stöd. Stödresurser i form av speciallärare finns på alla skolorna. De får handledning av specialpedagoger. Lärarna säger att skolorna har möjlighet att ge stöd i rimlig omfattning. Det finns dock ett stort socialt stödbehov som är svårt att tillfredsställa. Inspektörerna bedömer att stöd ges i rimlig omfattning.

Utvärdering av lärande, bedömning och betygssättning

Av klassrumsbesök och intervjuer och samtal med lärare har det framkommit att utvärdering av skolornas verksamhet sker i olika former. Teman utvärderas regelmässigt, på någon skola utvärderar läraren tillsammans med klassen den gångna veckan och några lärare säger att de dagligen utvärderar individuellt med eleverna.

Lärarna på skolorna är förtroga med de resultat eleverna uppnår i olika ämnen och även med läroplanens mål att sträva mot men en samlad systematisk kunskapsuppföljning saknas. Något som enligt rektorerna blir tydligt vid elevernas övergång till Kungshögskolan inför skolår 7. Inspektörerna bedömer att skolorna bör utveckla en systematisk uppföljning av elevernas kunskaper i samtliga ämnen.

Styrning, ledning och kvalitetsarbete

I läroplanen anges att rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen och skollagen anger att det är rektorns ansvar att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Såväl lärarna på skolorna som rektorerna kan ge exempel på pågående utvecklingsprojekt på samtliga skolor.

Lärarna på Lidhultskolan och Torpaskolan säger att rektorn på dessa skolor är väl förtrogen med verksamheten men att mycket av hennes tid går åt till administrativa uppgifter. Angelstadsskolan har en ny rektor som enligt personalen ännu inte hunnit blivit förtrogen med verksamheten.

En arbetsplan skall enligt förarbetena till läroplanen ha en bärande funktion i skolan och vara ett aktivt styrinstrument för verksamheten. I arbetsplanen skall personal och representanter för elever och föräldrar omvandla de nationellt fastställda målen till verksamhetsmål för skolan. Ansvaret för upprättandet och utvärderingen av arbetsplanen har rektorn. Skolornas arbetsplaner tar främst upp de inom kommunen prioriterade målen kreativitet, mångfald och trygghet, medan de nationella mål för skolans verksamhet saknas. Variationer finns dock mellan skolorna. Inspektörerna bedömer att skolorna bör förbättra arbetsplanerna så att även de nationella målen omfattas.

Varje skola, som ingår i det offentliga skolväsendet, skall årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningarna skall innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har

förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive skolan, förskolan eller fritidshemmet avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Skolornas kvalitetsredovisningar är i likhet med arbetsplanerna främst inriktade mot de inom kommunen prioriterade målen medan beskrivningar om arbetet med de nationella målen saknas. Även här finns det dock skillnad mellan skolorna. Inspektörerna bedömer att skolorna bör utveckla sina kvalitetsredovisningar så att de uppfyller författningens krav.

Rektorn på Lidhultsskolan och Torpaskolan har genomgått den statliga rektorsutbildningen medan rektorn på Angelstadsskolan går en kommunal ledarutbildning.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid de tre skolorna är bra. Likabehandlingsplanerna måste dock utformas i enlighet med författningen. Inspektörerna fick se exempel på bra undervisning och eleverna framhåller lärarna som något av det bästa med skolorna. Undervisningen utvärderas kontinuerligt men en samlad systematisk uppföljning av elevernas resultat saknas. Rektorerna bör tillse att arbetsplanerna även ska omfatta de nationella målen. Även skolornas kvalitetsredovisningar bör utvecklas för att uppfylla författningens krav.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Av intervjuer med lärare, rektorer och elever framgår att man inte når målen för hem- och konsumentkunskap samt teknik i skolår 5. Inspektörerna bedömer att undervisningen i teknik samt hem- och konsumentkunskap måste utformas så att målen i skolår 5 nås.

Enligt grundskoleförordningen skall skolan erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Vid intervjuer på skolorna framgick att utbudet är begränsat och att elevens val endast erbjuds de äldre eleverna och då endast i liten omfattning. Inspektörerna bedömer att skolorna bör utforma elevens val så att ett allsidigt utbud av ämnen erbjuds i syfte att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen.

Endast ett fåtal av skolans lärare saknar pedagogisk utbildning och de flesta lärarna har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Antal lärare per 100 elever ligger väl över såväl rikets som kommunens nivå. Det finns en kompetensutvecklingsplan för lärarna på alla skolorna som rymmer såväl enskild utveckling som områdes- och kommungemensamma fortbildningar. Lärarna säger att de får relevant fortbildning i rimlig omfattning.

Skolorna är väl försedda med undervisningsmaterial och lokalerna skapar möjligheter för en tidsenlig undervisning även om skolorna skiljer sig mycket åt. Där Lidhult utmärker sig med betydligt modernare lokaler än övriga skolor.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att förutsättningarna för en bra utbildning är goda vid de tre skolorna. Skolorna når dock inte målen för skolår 5 i teknik och hem- och konsumentkunskap. Elevens val bör också utformas i enlighet med författningen.

Datum	Ort
2007-06-12	Lund

Nils Pihlsgård

Martin Järnek